

ایسکانیوز گزارش می‌دهد:

تبیین ادبیات مقاومت با بهره‌گیری از دیپلماسی علمی / چگونه زمینه خروج آمریکا از منطقه فراهم خواهد شد؟

تبادلات علمی و نخبگانی میان دانشگاه‌های کشورهای محور مقاومت، گام مهمی در راستای تبیین مبانی فکری این حوزه در منطقه محسوب می‌شود.

گروه دانشگاه ایسکانیوز، شایان دنیا دیده: با گذشت ۴۰ سال از پیروزی انقلاب اسلامی، شرایط کنونی محور مقاومت بسیار حساس شده و شواهد نشان می‌دهد که با گذر از تمامی فراز و نشیب‌های منطقه، این محور توانسته در برابر مثلث آمریکا، اسرائیل و عربستان سعودی، موفقیت‌های چشم‌گیری داشته باشد. حکومت داعش در منطقه با راهبردهای مستشاری شهید حاج قاسم سلیمانی و شکل‌گیری گروه‌های مقاومت مانند حشدالشعبی در عراق، شکست خورد و ایالات متحده آمریکا با خرج هفت تریلیون دلار، نتوانست حکومت بشار اسد را از بین ببرد و نیل تا فرات را برای صهیونیسم جهانی، به نقطه‌ای امن مبدل سازد.

حال سوال مطرح می‌شود که چگونه ایالات متحده آمریکا و به طور کلی، استکبار جهانی نتوانست با بهره‌گیری از پیشرفته‌ترین سلاح‌ها و به کارگیری سیاست‌های مرتبط با تغییر رژیم در کشورهای محور مقاومت، به اهداف خود برسد و پس از گذشت ۴۰ سال، به نقطه‌ای رسید که با وقاحت تمام وارد عمل شده و تصمیم به ترور سردار سلیمانی به صورت علنی بگیرد؟

قطع به یقین صرفاً به کارگیری ادوات نظامی در برابر استکبار، نمی‌تواند مولفه کافی و وافی برای به چالش کشیدن آن باشد؛ زیرا هر میزان که جبهه مقاومت طی چندسال گذشته از لحاظ نظامی پیشرفت داشته، مثلث عبری-عربی-غربی نیز به همان میزان از لحاظ لجستیکی و نظامی پیشرفت داشته است.

لذا مولفه‌های دیگری علاوه بر بعد سیاسی و نظامی وجود دارد که مانع رسیدن صهیونیسم جهانی به اهدافی مانند تجزیه خاورمیانه، تسلط بر نیل تا فرات، غارت منابع نفتی منطقه و تشکیل یک نظم نوین جهانی به رهبری صهیونیست می‌شود. آیا به کارگیری دیپلماسی علمی و استفاده از ظرفیت جامعه نخبگانی و دانشگاهی می‌تواند در این حوزه اثر گذار باشد؟

گذری کوتاه بر مبانی فکری و عقیدتی محور مقاومت

شکل‌گیری جبهه مقاومت وابسته به دهه گذشته یا حتی صده گذشته نیست؛ بلکه این محور پشتوانه فکری و عقیدتی به میزان هزار و ۴۰۰ سال دارد؛ چرا که مفاهیمی مانند ظلم ستیزی، عدالت خواهی، حمایت از مظلوم، ایستادگی در برابر مستکبرین، شهادت طلبی، ایثار، از خودگذشتگی و... که مبنای فکری جبهه مقاومت با آن آمیخته شده، در قرآن کریم و سیره معصومین (ع) دیده می‌شود.

می‌توانیم ریشه شکل‌گیری محور مقاومت را در مبانی فکری انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) بدانیم چرا که پیروزی انقلاب باعث شد تا گروه‌های مقاومت منطقه و جریانات متضاد با منافع استکبار مانند جریان امام موسی صدر در لبنان، با بهره‌گیری از الگوی

انقلاب اسلامی، فعالیت‌های زیادی را برای مبارزه با غارت‌گری صهیونیسم جهانی آغاز کنند.

انقلاب اسلامی محدود به مرز جغرافیایی مانند کشور ایران نیست بلکه ایران، ریشه‌ای برای درخت انقلاب محسوب می‌شود که شاخه‌ها برگ‌های آن به تمامی کشورهای منطقه و در ابعاد بزرگتر، می‌تواند به دیگر کشورهای جهان گسترانده شود. انقلاب اسلامی از همان ابتدای شکل‌گیری دفاع از مظلومان جهان و ایستادگی در برابر استکبار را در دستور کار قرار داد که ریشه در مبانی دینی دارد.

به طوری که خداوند در قرآن کریم، با صراحت به حمایت و دفاع از ستم‌دیدگانی که مورد ظلم قرار گرفته، از وطن و کاشانه خویش اخراج و آواره شده‌اند، فرمان می‌دهد: قاتلوا فی سبیل الله الذین یقاتلونکم و لا تعتدوا ان الله لا یحب المعتدین و اقاتلوهم حیث ثقتموهم و اخرجوهم من حیث اخرجوکم و الفتنة اشد من القتل و لا تقاتلوهم عند المسجد الحرام حتی یقاتلو کم فیه فان قاتلوکم فاقتلوهم کذلک جزا الکافرین

از رسول الله (ص) درباره حمایت از مظلومان روایت شده است که، هر کس فریاد استغاثه هر مظلومی (اعم از مسلمان یا غیر مسلمان) را بشنود که مسلمانان را به یاری می‌طلبد، اما فریاد او را اجابت نکند، مسلمان نیست.

در جای دیگری نیز از امیرالمومنین (ع) روایت شده است که کونوا للظالم خصماً و للمظلوم عوناً همواره خصم ظالم و یار و یاور مظلوم باشید.

انقلاب اسلامی با بهره‌گیری از این مبانی فکری توانسته طی ۴۰ سال گذشته، افتخارآفرینی‌های زیادی را در سطح منطقه داشته باشد و گروه‌های و جریانات زیادی با الگو قرار داد این انقلاب تشکیل شوند؛ شکل‌گیری گروه‌های مقاومت مانند حزب الله در لبنان، حماس در فلسطین، حشدالشعبی در عراق، انصارالله در یمن و فاطمیون در افغانستان، مهر تاییدی بر این مدعاست.

جایگاه دیپلماسی علمی در گسترش مبانی فکری محور مقاومت

گسترش مبانی فکری و عقیدتی جبهه مقاومت که منجر به شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی و زمینه ساز برای ظهور امام زمان (عج) خواهد شد، در کنار فعالیت‌های نظامی و مبارزه علنی با جبهه مقابل، نیازمند به کارگیری ظرفیت‌های علمی و دانشگاهی کشورهای منطقه است.

مقام معظم رهبری ۱۷ مهرماه سال جاری در دیدار با نخبگان و استعدادهای برتر علمی کشور با اشاره این موضوع فرمودند: امروز یک پدیده‌ای در همین منطقه‌ی ما و شمال آفریقا وجود دارد به عنوان محور مقاومت، اینها نخبگانی دارند؛ گردآوری اینها، ارتباط برقرار کردن با اینها؛ [یا] حتی گردآوری نخبه‌های حق‌جوی عالم در هر کشوری؛ در اروپا، در خود آمریکا، در جاهای دیگر، کسانی هستند که حق‌طلبند، حق‌جوی هستند، دنبال حرف درست و حرف حق می‌گردند، اگر بتوانید با آنها تعامل کنید و تفاهم کنید و ارتباط برقرار کنید حرف‌های شما را هم قبول دارند میتوانند با اینها ارتباط برقرار کنید، آن وقت در این ارتباط و در نهادسازی‌هایی که با این ارتباط صورت می‌گیرد، شما میتوانید دانش پاک و باشرافت را، اندیشه‌ی درست را منتقل کنید.

مسلم است افزایش تبادلات علمی با کشورهای عضو محور مقاومت می تواند پشتوانه فکری و عقیدتی مناسبی برای فعالیتهای آینده این محور در منطقه باشد. نبود محتوای علمی، ریشه عقیدتی و نبود بحث‌های کارشناسی آفت‌هایی است که می تواند آینده محور مقاومت را با چالش‌های جدی مواجه کند.

یکی از راهبردهای مهم صهیونیست برای پیشبرد سیاست‌های خود، استفاده از قدرت نرم یا همان جنگ نرم است که با استفاده از ابزارهای مختلف رسانه مانند اینترنت، صفحات مجازی، روزنامه، خبرگزاری و یا حتی ارسال عامل نفوذی به کشورهای هدف، سعی در پیاده‌سازی اهداف خود دارد. تا جایی که رابرت گیتس وزیر دفاع ایالات متحده آمریکا در مورد نیاز به توسعه قدرت نرم آمریکا صحبت کرد و آن را یکی از راهبردهای اساسی ایالات متحده برای نفوذ در منطقه و جهان می داند.

باتوجه به این موضوعات، اگر کشورهای محور مقاومت در پیش برد مبانی فکری و عقیدتی خود تلاش نکنند و یا تبادلات علمی و دانشگاهی نداشته باشند، بعید است که در برابر آماج شبهات و حملات رسانه‌ای جبهه مقابل بتوانند کاری از پیش ببرند.

پیشبرد مبانی فکری مقاومت با دیپلماسی علمی دانشگاه آزاد

مسلم است که دانشگاه‌ها نقش مهمی را در فرهنگ و تمدن هر کشور دارند که می توانند در ارتباط با دانشگاه‌های کشورهای دیگر، مبانی فکری، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی خود تبادل کنند.

دانشگاه آزاد اسلامی نیز علاوه بر این که نزدیک به ۴۰۰ واحد دانشگاهی در کشور دارد، در برخی از کشورهای منطقه نیز مانند افغانستان و امارات نیز واحد فعال دارد؛ همچنین این دانشگاه تصمیم دارد در کشورهای عراق، سوریه و لبنان نیز اقدام به تاسیس واحد دانشگاهی کند.

دکتر علی اکبر ولایتی رئیس هیئت‌امنا و هیئت‌موسس این دانشگاه در بخشی از پیام خود به کنفرانس اتحادیه بین‌المللی مؤسسات آموزش عالی جنوب شرق آسیا ۲۰۱۸ (آسایهل) با اشاره به لزوم پیشرفت علمی کشورهای آسیای شرقی تا اسیا به عنوان قاره کهن، در حال تبدیل شدن به یک قدرت جدید در سطح جهان است هر چند در این راه با موانع و دشمنانی نیز رو به روست که پیشرفت‌های کشورهای آسیایی در حوزه‌های مختلف علمی را به عنوان تهدیدی برای سیطره قدرت خود می دانند چرا که آنها رهبری خود بر جهان را مبتنی بر اقتدار در تمامی زمینه‌ها از جمله نظامی، اقتصادی و سیاسی و به ویژه علمی می بینند، چرا که پایه همه قدرتها علم است. بنابراین با پیشرفت علمی مستقل کشورها اقتدار انحصاری هر قدرتی به خطر می افتد پس آنان که به دنبال انحصار قدرت جهانی هستند با رشد علمی مستقل کشورهای دیگر به مقابله برمی خیزند.

دکتر محمد مهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی نیز در مراسم افتتاحیه کنفرانس آسایهل ۲۰۱۸ گفت: اکنون نه تنها آموزش عالی، بلکه تحقیقات نیز در کشورهای آسیایی رنگ و بوی دیگری گرفته، به طوری که اگر به جمعیت آموزش عالی نگاه کنیم، طی یک دهه جمعیت با رشد ۵ درصدی مواجه بود و در سال ۲۰۰۹ جمعیت آموزش عالی جهان به ۱۷۰ میلیون نفر رسید که کشورهای چین، هند، آمریکا، برزیل و جمهوری اسلامی ایران رتبه‌های اول تا پنجم جمعیت دانشجویی جهان را دارا بودند.

فعالیت‌های دانشگاه آزاد اسلامی طی چند سال گذشته نشان می دهد که عزم جدی را پیشبرد دیپلماسی علمی در منطقه دارد؛ انعقاد تفاهم‌نامه همکاری‌های علمی، آموزشی و فرهنگی میان دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه کرکوک عراق، دیدارهای متعدد با مسئولان دانشگاهی کشور سوریه و همچنین انجام فعالیت‌هایی برای تاسیس واحد دانشگاهی در کشور لبنان، از جمله اقداماتی است در این حوزه

زمزمه شکل گیری ادبیات جبهه مقاومت در مبانی درسی و پژوهشی دانشگاه آزاد

دانشگاه آزاد اسلامی علاوه پیشبرد دیپلماسی علمی در سطح منطقه، سعی کرده است تا ادبیات و مبانی فکری جبهه مقاومت را در منابع درسی و موضوعات پژوهشی نیز وارد کند تا دانشجویان، استادان و نخبگان، آشنایی بیشتری را به این حوزه پیدا کنند.

محمود هاشمی مسئول بسیج اساتید دانشگاه آزاد اسلامی در گفت و گو با ایسکانیوز با اشاره به ترور سردار سلیمانی اظهار کرد: نخبگان دانشگاهی باید برای انتقام گیری سخت از جنایت رژیم آمریکا مطالبه گری جدی داشته باشند؛ همچنین باید فعالیت‌های تبیینی مبنی بر رسالت سردار سلیمانی در جامعه دانشگاهی و در داخل دروس دفاع مقدس انجام شود.

همچنین رضا نصیری مدیرکل فرهنگی و اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی از اضافه شدن محور سیر و سلوک، معنویت، اخلاق و منظومه فکری سردار سرافراز اسلام شهید قاسم سلیمانی به عنوان یکی از موضوعات و محورهای ویژه چهارمین جشنواره نشریات دانشجویی دانشگاه آزاد خبر داد.

فواد ایزدی کارشناس مسائل بین المللی نیز با تاکید بر لزوم بررسی تخصصی سیاست‌های آمریکا در منطقه تاکید کرد که دانشگاه آزاد اسلامی با توجه به ظرفیت‌های گسترده، استادان مجرب و فضای آموزشی مناسب، می تواند در حوزه آمریکاشناسی فعالیت‌های خوبی داشته باشد.

در مسیر شکل گیری تمدن نوین اسلامی

امروز جبهه مقاومت توانسته در عرصه‌های مختلف، در برابر سیاست‌های استکبار مقابله کند و آن‌ها را در رسیدگی به اهدافشان در منطقه خاورمیانه بازدارند؛ اما همچنان حضور آمریکا در منطقه و فعالیت‌های رژیم صهیونیستی، مانعی برای شکل گیری تمدن اسلامی تلقی می شود که این امر جز با خروج آمریکایی‌ها از منطقه میسر نخواهد شد.

مردم منطقه باید به درک این موضوع برسند که حضور آمریکا در منطقه، جز فساد، قتل، غارت جنگ و تنش آفرینی، نتیجه دیگری نخواهد داشت و باید همبستگی و انسجام، از هیچ تلاشی برای خروج آمریکا از منطقه تلاش نکنند.

دانشگاه آزاد اسلامی می تواند با گسترش واحدهای دانشگاهی در منطقه، به وسیله دیپلماسی علمی و تبیین مبانی جبهه مقاومت، رسیدن به این امر را تسریع و زمینه ساز شکلگیری تمدن نوین اسلامی باشند.

